

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

แนวทางการประกันคุณภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

อำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช

Guideline for Operating Educational Quality Assurance of District Non-Formal and Informal Education Center in Nakhon Si Thammarat Province.

กิริยาลักษณ์ สงณรงค์ (Kiriyalak Songnarong)¹ สารีพันธ์ สุกวรรณ (Sareepan Supawan)²

สุมาลี ตั้งขันธ์ (Sumalee Sungstri)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1)ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา (2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพการศึกษา และ(3)เสนอแนะแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เจ้าหน้าที่งานประกันคุณภาพการศึกษาอำเภอ และครู กศน.ตำบล จำนวน 216 คนในจังหวัดนครศรีธรรมราช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย ปรากฏว่า (1)สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ โดยภาพรวมของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมาก(2)ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพโดยภาพรวมของศูนย์ดังกล่าวอยู่ในระดับน้อยที่สุด และ(3)แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย (3.1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (3.2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติงานประจำปี (3.3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์ (3.4) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (3.5) การประเมินคุณภาพภายใน (3.6) การจัดทำรายงานประจำปี (3.7) การเสนอรายงานต่อต้นสังกัดภาคีเครือข่าย และสาธารณชน (3.8) การนำเสนอผลการประเมิน (3.9) การจัดทำระบบสารสนเทศ และ (3.10) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

คำสำคัญ ประกันคุณภาพ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

1นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mailaddresskiriya_11@hotmail.co.th

2 รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3ศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the state of operation of educational quality assurance of district non-formal and informal education centers in Nakhon Si Thammarat province; (2) to study the problems and suggestions concerning the operation of educational quality assurance of the centers; and (3) to propose guidelines for operating educational quality assurance of the centers. The research sample included 216 persons consisted of directors of the district non-formal and informal education centers, the personnel responsible for educational quality assurance work of the centers, and sub-district non-formal education teachers in Nakhon Si Thammarat province. The employed research instrument was a questionnaire on the state of operation of educational quality assurance of district non-formal and informal education center. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research findings showed that (1) the overall state of operation of educational quality assurance of district non-formal and informal education centers in Nakhon Si Thammarat province was rated as being at the high level; (2) the overall problem concerning the operation of educational quality assurance of the centers was rated as being at the lowest level; and (3) the guidelines for operating educational quality assurance of the centers comprised the following: (3.1) the determination of educational standards; (3.2) the formulation of annual quality development and operational plans; (3.3) the operation based on the educational management development plans of the center; (3.4) the monitoring and checking of educational quality; (3.5) the internal evaluation of educational quality; (3.6) the preparation of annual reports; (3.7) the submission of annual reports to the supervising work units, network parties, and the general public; (3.8) the presentation of evaluation results; (3.9) the creation of information system; and (3.10) the participation of network parties.

Keywords: Quality assurance, Non-formal education centers and informal education district

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษานอกระบบ เป็นกิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจนมีรูปแบบ หลักสูตรวิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายและมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษาหรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้การจัดการศึกษาให้กับประชาชนจึงต้องดำเนินการอย่างทั่วถึง มีคุณภาพเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกลักษณะให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

คุณภาพการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาประชาชน ให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องและได้รับสิ่งดีเป็นเสมือนปัจจัยในการดำเนินชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตนเองครบถ้วนหน้าที่การงานตลอดจนความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 9(3) ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาโดยเฉพาะในหมวดที่ 6 มาตรา 47 ได้กล่าวไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สำหรับศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 20 กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน โดยได้รับความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายและหน่วยงานต้นสังกัดและให้มีกฎกระทรวงว่าการกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 ซึ่งกำหนดให้มีการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีแนวทางการประกันคุณภาพภายใน กศน. อำเภอยะลา ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ ทุกตัวบ่งชี้ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพที่ประกอบด้วยหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วยการทำงานร่วมกันวางแผน (P) การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) ร่วมกันปรับปรุง (A) ตามกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทุกมาตรฐานแต่จากสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพที่ผ่านมา ทั้งการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทั้งสองรอบ ยังคงมีปัญหาด้านการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของจังหวัดนครราชสีมา จากข้อมูลของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) องค์การมหาชน ได้เสนอแนะการดำเนินงานที่ควรพัฒนาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ด้านการจัดการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษาระดับพื้นฐานอยู่ในระดับพอใช้ โดยเฉพาะกลุ่มทักษะความรู้พื้นฐานระดับคุณภาพต้องปรับปรุง สถานศึกษายังขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและระบบประกัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

คุณภาพภายใน รวมทั้งพัฒนา นโยบายแผนและประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ครูบางคนยังไม่ได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอน โดยการนิเทศกำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูทุกคนอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายใน การจัดทำระบบสารสนเทศยังไม่สามารถนำมาใช้งานได้ทันต่อเหตุการณ์ยังไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายสำคัญได้ และพบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จะประเมินตนเองไม่เป็นระบบ และยังไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนบริหารพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเท่าที่ควร นอกจากนี้ครูอาจารย์มีการเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน และขาดการมีส่วนร่วมในการสร้างคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาครูสร้างเอกสารเพื่อการประเมินเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษาข้อเท็จจริงที่นำมาจัดการศึกษา

ผู้วิจัยสงสัยว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดำเนินงานการประกันคุณภาพตามแนวทางการประกันคุณภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือไม่ มีการนำข้อเสนอแนะของสำนักงานประเมินและรับรองคุณภาพภายนอกมาปรับปรุงตามสภาพปัญหาหรือไม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดนครศรีธรรมราชขึ้น เพื่อนำสภาพการดำเนินงานและสภาพปัญหาในด้านการประกันคุณภาพมาเผยแพร่ให้ต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิด

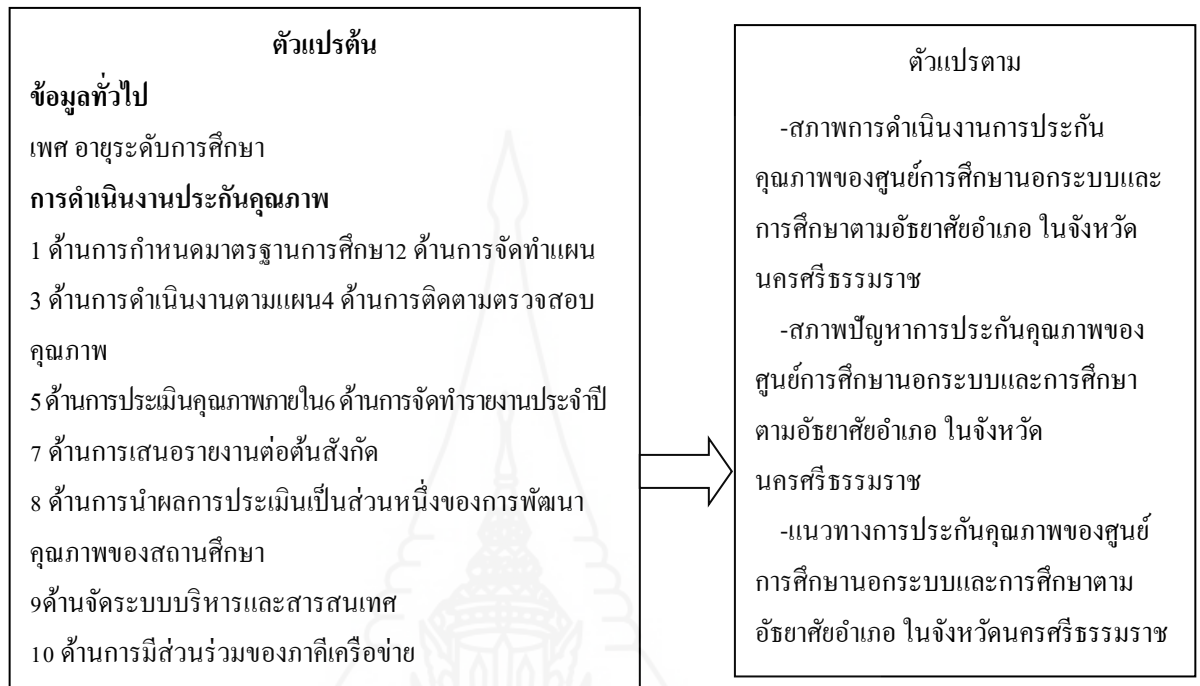
1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อเสนอแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

กรอบความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 23 คน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 23 คนและครู กศน. ตำบล จำนวน 170 คนรวม 216 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและทดลองใช้ นำมาหาค่า IOC และนำแบบสอบถามไปใช้กับประชากร ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาคู กศน.ตำบล ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องตำแหน่งงานที่ปฏิบัติมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุและระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตอนที่ 2 สอดถามเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีระดับความคิดเห็น 2 ส่วน คือ สภาพการดำเนินงาน และระดับปัญหาการดำเนินงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) แยกเป็น 10 ด้าน มีจำนวน 53 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแยกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์ไว้ในมาตรฐานของสถานศึกษา

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและ แผนปฏิบัติงานประจำปีโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน

ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการมอบหมายและแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษานอกระบบเป็นระบบ

ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการวางแผนการประเมินภายในตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้

ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการมอบหมายและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพประจำปีชัดเจน

ด้านการเสนอรายงานต่อต้นสังกัดภาคี เครือข่ายและสาธารณชน โดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองรายงานต่อต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง และ มีการจัดรายงานการประเมินตนเองแจ้งต่อครูผู้สอนและบุคลากร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ด้านการนำผลการประเมินเป็นส่วนหนึ่ง ของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการนำเสนอแนวทางการพัฒนาในปีต่อไปโดย ผอ.จุดเด่นไว้และจุดด้อยที่ต้องปรับปรุงและการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเช่น ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาและปรับปรุงการทำงานเท่ากัน

ด้านการจัดทำระบบสารสนเทศโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารอย่างเป็นระบบชัดเจน

ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน

2.ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้าน โดยด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดทำระบบสารสนเทศและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสามคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัญหาน้อยที่สุดคือ มาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและ แผนปฏิบัติงานประจำปีโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการจัดทำแผน โดยให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามแผนของบุคลากร

ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการนิเทศติดตามและตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยเท่ากันสามอันดับคือ มีการวางแผนการประเมินภายในตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามระยะเวลาที่กำหนด ประเด็น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ

ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพภายในโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการตรวจสอบรายงานโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจทานที่เชื่อถือได้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ด้านการนำเสนอรายงานต่อคณบดีบัณฑิตศึกษา เครือข่ายและสาธารณชนโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันสองประเด็นคือ มีการจัดรายงานการประเมินตนเองแจ้งต่อครูผู้สอนและบุคลากรและประเด็นมีการเสนอรายงานต่อผู้เรียนผู้ปกครองผู้มีส่วนได้เสียและสาธารณชน

ด้านการนำผลการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันสามประเด็นคือ มีการนำเสนอแนวทางการพัฒนาในปีต่อไปโดยผดุงจุดเด่นไว้และจุดด้อยที่ต้องปรับปรุงมีแผนพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องระยะยาว และประเด็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเช่น ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาและปรับปรุงการทำงาน

ด้านการจัดทำระบบสารสนเทศโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีคู่มือสำหรับการปฏิบัติงานในทุกภารกิจ

ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายโดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือเปิดโอกาสให้ ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการทำงานของสถานศึกษา

3.แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการวิจัยสรุปเป็นแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรจัดให้มีมาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นลักษณะเฉพาะของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอและต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในและสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานการบริหาร เมื่อสถานศึกษาวิเคราะห์แล้วมากำหนดไว้เป็นมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถนำมาบริหารจัดการได้ทุกโอกาส ในส่วนของการสร้างมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน ควรวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การวัดประเมินผล ปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนออกมาเป็นเลิศพร้อมกับทำประชาพิจารณ์เพื่อตรวจสอบและทบทวนปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี และในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาควรสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกฝ่าย ทั้งครู บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาและสร้างความมั่นใจให้ได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนดและตามบริบทของสังคม

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติงานประจำปีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพจะกำหนดไว้ในระยะเวลา 3-5 ปี เพื่อพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้และในการจัดทำแผนแต่ละครั้ง ควรสร้างความตระหนัก และให้ความรู้และความเข้าใจแก่บุคลากรในการดำเนินงานจัดทำแผน โดยยึดแนวความคิดการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วม

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ทำ การกระจายอำนาจทางการศึกษา การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้โดยใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีคุณภาพทุกด้าน บนพื้นฐานของการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม โดยเฉพาะยึดกิจกรรม/โครงการที่พัฒนาผู้เรียนมาดำเนินการเร่งด่วนเพื่อวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและควรมีการตรวจสอบ นิเทศและปรับปรุง แผนปฏิบัติการในระยะเวลาสั้น เช่น ตรวจสอบ เป็นรายไตรมาสเพื่อประเมินโครงการและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานให้เกิดความคุ้มค่า

4. ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จะต้องมีการตรวจสอบจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกสถานศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน เช่น การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงาน กศน.จังหวัดต้องแต่งตั้ง บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมานิเทศเพื่อให้สามารถนำผลการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบมาพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

5. ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สถานศึกษาต้องรับการประเมินคุณภาพ จากสามส่วน คือ ประเมินตนเอง ประเมินจากต้นสังกัด และรับการประเมินภายนอกจาก สมศ. โดยใช้มาตรฐานจากสองหน่วยงาน คือหน่วยงานต้นสังกัด 26

ตัวบ่งชี้ สมศ.12 ตัวบ่งชี้ จึงทำให้การปฏิบัติงานเกิดความซ้ำซ้อน จึงสมควรปรับปรุงมาตรฐานการประเมินโดยใช้มาตรฐานเดียวว่าจะใช้ของ สมศ.หรือของ กศน.เพื่อลดภาระการปฏิบัติงานด้านการประเมินคุณภาพ

6. ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สถานศึกษาต้องดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและควรเขียนรายงานใน 2 แบบ แบบแรกเป็นการเขียนรายงานที่มีความละเอียดเน้นในเชิงวิชาการ เพื่อใช้สำหรับรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอก ส่วนแบบที่สองเป็นการรายงานสรุปเพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ

7. ด้านการเสนอรายงานต่อต้นสังกัดภาคีเครือข่ายและสาธารณชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สถานศึกษาควรเสนอรายงานต่อต้นสังกัดภาคีเครือข่ายและสาธารณชนทุกกิจกรรมการดำเนิน โดยละเอียดพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทราบอย่างต่อเนื่อง

8. ด้านการนำเสนอผลการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ควมนำเสนอผลการประเมินทั้งผลการประเมินภายในและผลการประเมินภายนอกให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกครั้งที่ทำแผนปฏิบัติการเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำผลการประเมินมาร่วมคิด ร่วมทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

9. ด้านการจัดทำระบบสารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลสารสนเทศที่สถานศึกษานำมารายงานผลการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ การนิเทศติดตามผล และผลของการจัดกิจกรรม ควรนำข้อมูลที่ได้มาโดยตรง มาจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพอาจจะใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาสำหรับผู้บริหาร และใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของบุคลากรเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงตรงของข้อมูลที่จะเรียกใช้ได้และเป็นระบบ

10. ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมาควรเปิดโอกาสทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้านงบประมาณการใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการประกันคุณภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นสำคัญบางประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ผลเป็นเช่นนี้เพราะในด้านการประเมินคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ได้จัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในตามแนวทางการประกันคุณภาพภายใน กศน.อำเภอ/เขต ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยปี 2555 มีทั้งหมด 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และตามกฎกระทรวง กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 โดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา ได้ปฏิบัติงานด้านการประเมินคุณภาพภายในพบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามีการวางแผนการประเมินภายในตามมาตรฐาน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ ตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายใน มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ทิพวรรณ เติงธวัช(2547, หน้า 199-204)ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ด้าน ได้แก่ด้านผู้เรียนด้านกระบวนการและด้านปัจจัยผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวมรายด้านและรายข้อทั้งหมดส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ซึ่งมีตำแหน่ง เพศวุฒิการศึกษาอายุประสบการณ์และขนาดของศูนย์ต่างกันมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยรวมราย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ด้านและรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สำราญ ใจดา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอตำบลบ้านลานหอย จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่าการดำเนินงานในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบเป็นรายบุคคล / คณะบุคคล เพื่อให้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุวรรณิ รัตนรอด (2552, หน้า 120-122) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาระดับความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าระดับความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด 3 อันดับคือมาตรฐานด้านปัจจัยมาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านผู้เรียน

2. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาคือด้านการนำผลการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ผลเป็นเช่นนี้เพราะ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ ร่วมกับเครือข่ายทุกภาคส่วน มีระบบ MOU ที่นำเชื่อถือกับหน่วยงานและองค์กรในพื้นที่ ทำงานร่วมกับเครือข่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคเอกชนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การให้ข้อเสนอแนะ การประเมินผล การปรับปรุงการทำงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทุกขั้นตอนจึงไม่มีปัญหาในการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญดา อนุวงศ์และพิชญญา ภักดิ์เยี่ยมจรัส ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทั้งสายวิชาการ (อาจารย์) และสายสนับสนุนวิชาการที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกผลการศึกษาพบว่าอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับค่อนข้างดีแต่ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งของระดับประเทศระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะที่ยังต้องการสร้างการรับรู้และความเข้าใจและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาย จินะเสนาได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากว๊านง่วน 9 ด้านคือภาวะผู้นำทัศนคติและทักษะที่ทีมงานแรงจูงใจในการทำงานคุณภาพการสอนของกลุ่มมีระบบระบบคุณภาพและขอความช่วยเหลือการสื่อสารการนิเทศกำกับและติดตามความร่วมมือและการสนับสนุนจากแหล่งอื่นผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่าทั้งเก้าปัจจัยอยู่ในระดับมากโดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทัศนคติและทักษะรองลงมาคือการมีภาวะผู้นำคุณภาพการสอนของครูการสื่อสารที่ทีมงานแรงจูงใจในการทำงานความร่วมมือและการสนับสนุนจากแหล่งอื่นการนิเทศกำกับและติดตามการจัดการศึกษาและระบบคุณภาพและขอความช่วยเหลือตามลำดับ 2) ระดับความสำเร็จการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

สถานศึกษาโดยรวมทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากโดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือการเตรียมการประกันคุณภาพภายในและการรายงานการประกันคุณภาพภายในตามลำดับการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสัมพันธระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำนวน 9 ปัจจัยและปัจจัยด้านชีวสังคม 4 ปัจจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีจำนวน 7 ปัจจัยได้แก่ระบบคุณภาพและขอบข่ายความรับผิดชอบภาวะผู้นำ แรงจูงใจในการทำงานการสื่อสารตำแหน่งหน้าที่เพศและขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับผลการวิจัย ทิพวรรณ เติงธวัช (2547, หน้า 199-204) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาในเรื่องผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานต่างกันและขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษคณิตศาสตร์ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและการวางแผนขาดงบประมาณสนับสนุนและขาดสื่อการเรียนการสอนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีข้อเสนอแนะควรปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนมีการเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์งาน ของศูนย์ให้มากขึ้นเพิ่มงบประมาณควรปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองแก่ท้องถิ่นและควรสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากร

3. แนวทางการประกันคุณภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัด นครศรีธรรมราช ในการดำเนินงานผู้บริหาร บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและบริบท ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนควรนำข้อมูลจากการแนะนำของ สมศ.และข้อมูลจากการประเมินโดยต้นสังกัด และข้อมูลสารสนเทศอื่นๆมาวางแผนพัฒนาพร้อมทั้งด้านการดำเนินงาน และพัฒนาบุคลากรด้านการประกันคุณภาพให้มากขึ้นด้านการจัดเก็บข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานประกันการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ นำระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอกมาวางแผนหรือการจัดเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์การประเมินควรใช้ข้อมูลอย่างเดียวกัน และ วางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไว้เป็นนโยบายให้ชัดเจนเพื่อจะได้พัฒนาทุกด้านให้ครอบคลุมและบรรลุเป้าหมายเช่นควรบูรณาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการพัฒนาแบบตัวบ่งชี้ที่นำมาเป็นแนวทางประเมินของสถานศึกษาให้ตรงกับของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพราะจะได้เก็บข้อมูลครั้งเดียวแล้วนำมาบริหารได้ครบถ้วน และจัดระบบบริหารงานการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เป็นนโยบายหลัก พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาครูให้ตรงกับการประกันคุณภาพ การศึกษา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในระดับนโยบายผู้บริหารหน่วยงานสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบประเมินผล การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบประเมินผลด้านต่างๆ พัฒนาครูในด้านการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนมีทักษะการคิดแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้
2. สถานศึกษาควรนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยการนำผลการประเมินไปชี้แจงแก่ทุกฝ่ายและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และควรพัฒนาครูในเรื่องการประกันคุณภาพ โดยการกระตุ้นให้ครูเข้ารับการอบรมการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน ควรมีการตรวจสอบ ทบทวนแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกณฑ์การดำเนินงานในเรื่องมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอและเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) ที่ใช้ในการประเมินเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันในการสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ควรศึกษาวิจัยด้านประชากรในวงกว้างขึ้น เช่น ศึกษาความคิดเห็นด้านการประกันคุณภาพกับผู้เรียน หรือผู้รับบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ หรือภาคีเครือข่าย
3. ควรศึกษาพื้นที่เจาะลึกในระดับ กศน.ตำบลที่ปฏิบัติในพื้นที่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ปฏิบัติงานตรงระดับผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ.(2542).การประกันคุณภาพของสถานศึกษา .กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน (2557) ภาพสะท้อนจากการประเมินคุณภาพภายนอก
- กรุงเทพมหานคร รังสิการพิมพ์
- กัญญา ลินทรตันศิริกุล(2554) เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพในเอกสารการสอนชุดวิชา
- การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (หน่วยที่ 4) นนทบุรี
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

- กัญญา อรุณวงศ์ และพิญญา ภักดิ์จิยมจรัสโชค(2553) การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของ
บุคลากร สายวิชาการ และสายสนับสนุนวิชาการ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและ
ภายนอก”กรุงเทพมหานครมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปานกิมปี(2547) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555)สมุทรปราการ ออฟเซ่ทพลัส
สำราญใจดา (2554)”การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย” สุโขทัย
- สุวรรณ รัตน์รอด(2552) “ระดับความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร”
กรุงเทพมหานครบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) พระราชบัญญัติส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร
โรง พิมพ์ชุมนุม สหกรณ์แห่งประเทศไทย
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555) กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนด
ระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ
พ.ศ.2555 กรุงเทพมหานคร
- ทิพวรรณเตยธวัช(2547)การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงใต้บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย บุรพา